

POMEN DRUŽBENO ODGOVORNEGA POROČANJA V NEVLADNEM SEKTORJU – ŠTUDIJA LETNEGA POROČILA OBMOČNEGA ZDRUŽENJA RDEČEGA KRIŽA MARIBOR

Borut Ambrožič, Bachelor of Law,

Mediator in Health, Doctoral student of Social gerontology

Vice president of Intergenerational Humanitarian Association for People with Disabilities Veliko srce

borut.ambrozic@triera.net

Alojz Kovačič, Bachelor of Organisational Leadership

Secretary of Maribor Red Cross Association

kovacic@rkmb-drustvo.si

Povzetek: Družbeno odgovornost (DO) težko enovito definiramo. Podobno velja tudi glede družbeno odgovornega poročanja. Pomemben vidik družbeno odgovornega poročanja predstavlja podatek, kako so organizacije interaktivne s svojimi notranjimi in zunanjimi deležniki na prostovoljni osnovi. Pojem NGO pomeni nevladne organizacije, ki pa pokrivajo različna področja delovanja. Lahko so direktno ali indirektno vključene v trajnostni proces, upoštevajoč potrebe lokalnega okolja oz. družbe, vključujoč deležnike v partnerski odnos ter upoštevajoč finančne potrebe in zmogljivosti za njegovo realizacijo. Nevladne organizacije so lahko referenčni partner za javni in privatni sektor. Javni sektor, civilna družba in mednarodne organizacije so od nekdaj igrale pomembno vlogo pri zagotavljanju humanitarne pomoči. Nevladne organizacije, kot je Rdeči križ Slovenije (RKS), zagotavljajo pomoč, pomoči potrebnim na podlagi javnih pooblastil. Aktivnosti RKS pomagajo lajšati človeško trpljenje, varovati življenje in zdravje ljudi ter zagotavljati spoštovanje človeškega bitja, zlasti v primeru vojaških spopadov, naravnih katastrof in ostalih izrednih primerih. Nevladne organizacije, kot je na primer Območno združenje Maribor (RKS - OZ Maribor), lahko uživajo visoko stopnjo javnega zaupanja, ob predpostavki implementacije njihovih DO temeljnih načel v vsakoletno družbeno odgovorno usmerjeno poročilo.

Ključne besede: Družbena odgovornost, Rdeči križ Slovenije, družbeno odgovorno poročanje, prostovoljna razkritja v letnem poročilu, nevladne organizacije.

THE IMPORTANCE OF CSR REPORTING IN THE NGO SECTOR – ANNUAL REPORT CASE STUDY OF MARIBOR RED CROSS ASSOCIATION

Abstract: Corporate Social Responsibility (CSR) does not have one particular definition, except in ISO 26000. The same goes also for Corporate Social Reporting (CSR). An important aspect of CSR is how organizations interact with their internal and external stakeholders on a voluntary basis. The term NGO stands for nongovernmental organization and it includes a variety of organizations. NGOs can be directly or indirectly involved in this sustainable process by identifying the needs of the community, by involving stakeholders into this process, by entering a partnership with them and by setting the priority areas and the total budget to be spent on sustainable activities. NGOs can also be a known reference to work with for the private and public sector. Public sector, civil society and international organizations have always played an important role in supporting humanitarian relief

operations all over the world. NGOs like Slovenian Red Cross are delivering aid and providing essential public services. The activities of Slovenian Red Cross help humans prevent and alleviate human suffering, protect life and health, promote healthy life by being active, and guarantee the respect for human rights, especially during armed conflicts, natural disasters and other cases of emergency. NGOs like Maribor Red Cross Association can enjoy a high degree of public trust due to implementing their fundamental principles: humanity, impartiality, neutrality, independence, voluntary service, unity and universality into their yearly-annual report. In order to achieve this goal Slovenian Red Cross has shown a willingness to devote some of their energy and resources and created and published a sustainable report.

Key words: Corporate Social Responsibility, Slovenian Red Cross, Corporate Social Reporting, voluntary disclosures in the annual report, Nongovernmental Organization.

Uvod

Nevladne organizacije pokrivajo različna področja delovanja. Za njihovo zakonito delovanje skrbijo pravni temelji, ki pokrivajo zavode, društva, zveze, ustanove in ostale organizirane oblike civilnega delovanja. Država ureja zakonske možnosti za njihovo delovanje in na ta način, na zakonodajalni ravni, prispeva k razvoju delovanja nevladnega sektorja. Obstoj in delovanje nevladnih organizacij sta pomemben pogoj za vsestransko uveljavljanje načela pluralnosti in demokracije v družbi. Zato posamezniki s povezovanjem v nevladne organizacije in druge oblike organiziranja civilne družbe podpirajo celovit in trajnostno naravnani družbeni razvoj, porast družbene blaginje, kakovost življenja ter socialno varnost (MDDSZ, 2015). V skladu s Strategijo EU 2020, potrjeno v Evropskem svetu v letu 2010, se je Slovenija zavezala k zasledovanju cilja treh rasti: vključujoče, pametne in trajnostne rasti (Vključen.si, 2014). Razmere na trgu dela so povečale obseg in stopnjo brezposelnosti tako na slovenski, kakor tudi na globalni ravni, zato le stežka govorimo o trajnostno rastoči družbi.

Nevladne organizacije opravljajo na posameznih področjih delovanja zelo pomembno, družbeno odgovorno delo, zato je država v nekaterih primerih prenesla javne funkcije in pooblastila na nevladni sektor, saj so se nevladne organizacije pokazale kot uspešne in učinkovite. Zaradi njihove geografske in organizacijske širine se lahko direktno ali indirektno vključujejo v trajnostni proces, upoštevajoč potrebe lokalnega ali regionalnega okolja oziroma družbe, vključujoč deležnike v partnerski odnos ter upoštevajoč finančne potrebe in zmogljivosti za njihovo realizacijo. Zagotavljanje določenih storitev država ali lokalna skupnost pogosto tudi sofinancira, na podlagi ugotovljenega javnega interesa oziroma pooblastila. Tak primer delovanja predstavlja eno od najstarejših humanitarnih nevladnih organizacij na svetu, Rdečega križa, ki s svojimi aktivnostmi tudi na slovenskem poskuša izboljšati kakovost življenja posameznikov, družin ter socialno ogroženih skupin. Na podlagi javnega pooblastila je Rdeči križ tudi v letu 2014 izpolnjeval zahtevane naloge, kot so motiviranje krvodajalcev, pridobivanje novih krvodajalcev, ohranjanje obstoječega jedra krvodajalcev in organizacija krvodajalskih akcij. Pri tem pa spoštoval temeljne elemente NVO: neprofitnost, prostovoljnost, formaliziranost, neodvisnost in javno koristnost. Slednja je še posebej pomembna, saj enote Rdečega križa kljub društveni organiziranosti ne delujejo samo zaradi interesov svojih članov, temveč je, širše gledano, njihov temeljni namen, delovanje v splošne, družbeno koristne namene. V ožjem smislu pa uresničuje zadane cilje in naloge v skladu s določbami Zakona o RKS, Statutom RKS in Statuti obmožnih oziroma lokalnih združenj. V ta namen sprejema tudi letni program dela in smernice srednjeročnega razvoja, ki jih lahko okategoriziramo kot obliko družbeno odgovornega poročanja. Namen prispevka je v prvem delu prikazati dejavnosti NVO v Sloveniji, s povdankom na OZ RK Maribor, v drugem delu pa način in vsebino družbeno odgovornega poročanja OZ RK Maribor.

Pojmovanje NVO v slovenskem prostoru

Pojem nevladne organizacije v praksi in zakonsko še vedno ni enotno opredeljen, kar z izjemo zakonsko neobveznih dokumentov (standardov) velja tudi za družbeno odgovornost in družbeno odgovorno poročanje. Ugotovimo lahko, da pozitivno pravo ne vsebuje definicije nevladne organizacije (sodba I U 669/2011). V predlogu Zakona o nevladnih organizacijah v javnem interesu najdemo zapisano: *“Veljavni zakoni večkrat uporabijo izraz »nevladne organizacije« pri navedbi izvajalcev določenih storitev ali kot nosilce določenih pravic in obveznosti. Tako npr. Zakon o duševnem zdravju – ZDZdr določa, da so nevladne organizacije s*

področja duševnega zdravja izvajalci obravnave v skupnosti (4. člen ZDZdr), Zakon o varstvu okolja - ZVO daje nevladnim organizacijam pravico, da so zastopane v Strokovnem svetu za spodbujanje okolju prijaznih proizvodov (34. člen ZVO-1), Zakon o pacientovih pravicah - ZPacP določa, da člane komisije za varstvo pacientovih pravic predlagajo tudi nevladne organizacije s področja varstva pacientovih pravic ali varstva potrošnikov (50. člen ZPacP), Zakon o tujcih – ZTuj-1 določa, da pri prostovoljni odstranitvi tujca lahko policija sodeluje tudi z drugimi državnimi organi, mednarodnimi ali nevladnimi organizacijami (50. člen ZTuj-1). Nobeden od omenjenih zakonov pa ob tem ne pojasni, katere organizacije sploh šteje za nevladne organizacije (CNVOS)”. Omenjeni predlog opredeljuje nevladno organizacijo kot organizacijo, ki izpolnjuje sledeče pogoje:

- da je ustanovljena kot društvo, zavod, ustanova ali kot druga pravna oseba,
- da so njeni ustanovitelji ali družbeniki izključno domače ali tuje fizične ali pravne osebe zasebnega prava,
- da je nepridobitna,
- da je neprofitna,
- da je neodvisna od državnih organov, političnih strank ali gospodarskih subjektov,
- da je njena morebitna pridobitna dejavnost povezana z nameni ali cilji nevladne organizacije,
- da ni organizirana kot politična stranka, verska skupnost, sindikat ali zbornica.

Za nevladne organizacije se v slovenskem prostoru uporablja pri nas že uveljavljena skrajšava NVO. Širše gledano laho v primeru NVO govorimo o organizacijah civilne družbe, ki niso niti tržno usmerjene niti državne, v javnosti pa so uveljavljena njihova poimenovanja, kot so: humanitarne, neprofitne, prostovoljne, neodvisne, civilnodružbene, interesno družbene, organizacije tretjega sektorja in nevladne organizacije. Pojem civilne družbe pa je obveljal kot sinonim za civilno angažiranje, aktivno državljansko odgovornost, prostovoljno delovanje in politično udeležbo (Rakar, Deželan, Vrbica, idr, 2011, str. 17-18). V Elaboratu o delovanju, organiziranju in financiranju kulturne in umetnostne produkcije NVO v 2007-2009 avtorji Hazabent, Kopač, in Jurc povzemajo opredelitev nevladne organizacije kot: “Prostovoljno, neodvisno in nepridobitno organizacijo civilne družbe, s statusom pravne osebe, ki jo skladno z zakonom ustanovijo fizične ali pravne osebe zasebnega prava. Organizacija mora biti ustanovljena in mora delovati po načelu svobodne odločitve. Delovati mora tudi po načelu nepridobitnosti, kar pomeni, da presežkov prihodkov nad odhodki in premoženja ne deli med člane ali upravi, temveč jih uporablja za doseganje v ustanovnem ali temeljnem aktu določenih ciljev. Biti mora neodvisna, zlasti od vlade in drugih organov oblasti, političnih strank in gospodarskih družb. Namen delovanja mora presežati interese članstva oziroma mora biti splošno koristen ali dobrodelen”.

Soršak, Veselič, Trivundža Tomanić in Oblak (2004, str. 7) navajajo, da “NVO predstavljajo enega od treh glavnih stebrov sodobne družbe, imajo povsem lastno identiteto in funkcijo, neodvisno od državnega in gospodarskega sektorja. Skupaj z organizacijami civilne družbe (sindikati ipd.) ter posamezniki in posameznicami, ki so nosilci načela participatorne demokracije, sestavljajo civilno družbo, brez katere razvoj demokracije v Republiki Sloveniji ni mogoč”.

Po podatkih, dostopnih na spletni strani CNVOS ter VKLJUČEN.SI, je bilo do 30. aprila 2014 v Sloveniji registriranih 23.165 društev, 2.689 (zasebnih) zavodov in 271 ustanov. Skupaj torej 26.125. V skladu z uveljavljeno prakso štejemo med aktivne nevladne organizacije tiste, ki AJPES oddajajo svoja letna poročila. V razvidu humanitarnih organizacij pri MDDSZ pa je bilo januarja 2014 vpisanih nekaj več kot 110 organizacij. Največji delež med vsemi nevladnimi organizacijami pripada društvom, ki jih je več kot 90 odstotkov.

Tabela 1: Prikaz števila aktivnih nevladnih organizacij v obdobju od leta 2009 do leta 2012

Oblika/leto	2009	2010	2011	2012
Društva, zveze društev	20.420	20.721	21.274	21.621
Zavodi	1.542	1.764	1.947	2.111
Ustanove	197	213	223	231
Skupno število	22.159	22.698	23.444	23.963

Vir: http://www.vkljucen.si/images/vkljucen/brosure-strategija-2014/strategija_celotna.pdf

V Sloveniji pravne statute NVO ureja več zakonov. Organizacijske oblike in vsebinsko delovanje NVO urejajo Zakon o društvih (ZDru-1-UPB2, Uradni list RS, št. 64/2011), Zakon o ustanovah (ZU, Uradni list RS, št. 70/2005 do 91/2005), Zakon o zavodih (ZZ, Uradni list RS, št. 12/1991, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/2006 – ZJZP), ki ga pa ne smemo zamenjevati z Zakonom o gospodarskih javnih službah (ZGJS, Uradni list RS, št. 32/1993), ki določa način in oblike izvajanja gospodarskih javnih služb oziroma zagotavljanje materialnih javnih dobrin. Posredni vpliv na delovanje NVO pa imajo še Zakon o dohodnini (ZDoh-2, Uradni list RS, št. 117/2006),

Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2, Uradni list RS, št. 117/2006 do 50/2014), Zakon o davkih občanov (ZDO, Uradni list SRS, št. 36/1988, 8/1989, Uradni list RS, št. 48/1990, 8/1991, 14/1992 – ZOMZO, 7/1993, 18/1996 – ZDavP, 91/1998 – ZDavP-C, 1/1999 – ZNIDC, 117/2006 – ZDVP, 117/2006 – ZDDD, 24/2008 – ZDDKIS in 101/2013 – ZDavNepr). V primeru Rdečega križa pa področni zakon in ostali pomembni dokumenti, za delovanje te neodvisne, humanitarne organizacije nacionalnega pomena.

Država in lokalne skupnosti sredstva za delovanje NVO zagotavljajo v obliki projektnega financiranja, letnih subvencij ali s koncesijskimi pogodbami. Sicer pa med osnovne vire financiranja NVO spadajo članarine, donacije posameznikov ali pravnih oseb ter plačila za storitve ali proizvode, ki jih NVO ponujajo na trgu. Leskošek in Hrženjak povdarjata, da NVO sredstva pridobivajo pri državi, na trgu in v neformalnem sektorju, kjer prevladuje prostovoljno delo (2002, str. 12)

Pojmovanje družbene odgovornosti v slovenskem prostoru

Definicija družbene odgovornosti po standardu ISO 26.000 je odgovornost organizacije za vplive njenih odločitev in dejavnosti na družbo in okolje, ki skozi pregledno in etično ravnanje:

- prispeva k trajnostnemu razvoju, vključujoč zdravje in blaginjo družbe;
- upošteva pričakovanja deležnikov;
- je v skladu z veljavno zakonodajo in mednarodnimi normami ravnanja; ter
- je integrirana v celotno organizacijo in se izvaja v vseh njenih odnosih (IRDO, 2015).

Strokovni svet Inštituta IRDO pojmuje družbeno odgovornost še širše, in sicer kot:

- individualno družbeno odgovornost (posameznikovo),
- družbeno odgovornost organizacij (podjetij, zavodov, izobraževalnih in raziskovalnih inštitucij, nevladnih organizacij, vladnih organizacij),
- družbeno odgovornost poklicnih skupin,
- družbeno odgovornost naroda, države, zveze (IRDO, 2015).

Gre za "nadgradnjo" pojmovanja družbene odgovornosti, kot jo je Evropska Komisija predstavila v dokumentu z nazivom Zeleni dokument za promocijo Evropskih usmeritev za družbeno odgovornost podjetij (Green Paper, 2001). V tem temeljnem dokumentu, ki je družbeno odgovornost postavil na evropski zemljevid, je le-ta predstavljena kot prostovoljno sprejeta strategija podjetij, s pomočjo katere podjetja integrirajo družbene in okoljske zadeve v svoje poslovanje in v svoja razmerja z deležniki. Evropska komisija je leta 2001 sprejela Zeleno knjigo o družbeni odgovornosti, ki govori o njeni vlogi v evropskem gospodarstvu kot enem od načinov uresničitve trajnostne družbe in doseganje splošne blaginje (Ambrožič, 2010). Gorenakova povdarja, da je Evropska skupnost prepoznala pomen družbene odgovornosti pri doseganju cilja, postati konkurenčna, na znanju temelječa ekonomija na svetu, ki je sposobna trajnostne gospodarske rasti.

Mulej (2012, str. 8) vidi družbeno odgovornost (DO) kot *"novo pot iz slepe ulice, v katero je privedla človeštvo sodobna kombinacija globalnega vpliva s kratkoročnim in ozkim premislekom in ravnanjem vplivnih, ki ga je dvignil na vrhunec neoliberalizem"*.

Po Muleju podaja smernice za uporabo DO v vsaki organizaciji družbeno odgovorni standard ISO 26.000 v sedmih korakih:

- odnos značilnosti organizacije do DO;
- razumevanje DO v organizaciji;
- praktični ukrepi za integracijo DO v vsej organizaciji;
- komuniciranje o DO;
- utrjevanje verodostojnosti glede DO;
- pregledovanje in izboljševanje dejavnosti glede DO;
- prostovoljne dejavnosti za DO (2012, str. 15).

V Sloveniji je bilo v preteklosti opravljenih veliko aktivnosti za razvoj DO, predvsem v okviru civilne družbe. Pri tem velja izpostaviti prizadevanja Inštituta IRDO, Zavoda Ekvilib in nekaterih drugih družbeno odgovorno orientiranih deležnikov. Nacionalna medresorska delovna skupina za razvoj družbene odgovornosti žal ni zaživela v takem obsegu, kot je bila zamišljena, prav tako pa ni naletela na posluš odločevalcev že zasnovana Nacionalna strategija za razvoj družbene odgovornosti. Na to temo je poslanec, na seji Državnega zbora, ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak postavil poslansko vprašanje: *"»Ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti sprašujem, v kateri fazi je priprava in sprejem nacionalne strategije družbene odgovornosti v Sloveniji, za katero je resorno ministrstvo bilo določeno kot koordinator že leta 2005"*. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je v odgovoru pojasnjevalo, da ni zadolženo za pripravo nacionalne strategije za družbeno odgovornost, saj gre za dokument, ki vsebinsko posega v delokrog različnih ministrstev, hkrati pa meni, da obnovljena strategija EU 2011–2014 za

družbeno odgovornost podjetij ni pravno zavezujoč dokument in ne zahteva priprave nacionalne strategije na področju družbene odgovornosti (MDOS). Tako razmišljanje je seveda neustrezno, saj ignorira element "prostovoljnega pristopa", ki bi ga lahko implementirala država kot eden večjih deležnikov družbene odgovornega razvoja, in korist družbe in njene države od družbene odgovornosti.

Podoba trajnostne – družbeno odgovorne organizacije skozi poročanje

Das in Das (2014, str. 55) navajata, da je večina organizacij do začetka 21. stoletja v svojih poročilih razkrivala zlasti finančne in organizacijske dosežke. Kasneje pa so se vedno bolj začele zavedati prednosti družbeno odgovornega poročanja. Podoba vsake organizacije, pa najsi bodi profitne ali neprofitne, mora biti usklajena z njeno identiteto oziroma poslanstvom. V primeru nevladnih organizacij je to pomembno še toliko bolj, saj vsa njihova moč temelji prav na njihovi družbeni vlogi, ugledu in sprejemljivosti v javnosti (Brankovič, 2010, str. 10). V Elaboratu za pripravo Lokalnega programa kulture v Mestni občini Maribor 2013 -2017 na področju nevladnih organizacij najdemo opredelitev, da so "NVO dejavne na mnogih področjih družbenega delovanja in pomembno prispevajo k dvigu kvalitete življenja ljudi v skupnosti. Še posebej se to odraža v času gospodarske krize, ki na rob preživetja potiska vse večje število ljudi, ki jim prav NVO s svojimi socialnimi programi lajšajo vsakodnevne tegobe in s tem pomembno dopolnjujejo in nadgrajujejo storitve, ki jih na tem področju zagotavlja država" (2012, str. 7). Po Knez Riedlovi se koncept trajnosti nenehno razvija in se razlikuje od običajne ekonomike, od okoljske ekonomike in ekonomike virov. Gre za trajnostno ekonomiko, ki se nanaša na ekonomsko trajnost in je tesno povezana z okoljsko in družbeno trajnostjo (2013, str. 29). Po mnenju Novakove prinaša družbeno odgovorno poslovanje pozitivne spremembe v življenja ljudi, skupnosti in okolja. To so pokazali tudi rezultati študije, leta 2011 izvedene, Sekcije za spodbujanje družbene odgovornosti v sodelovanju z raziskovalnim partnerjem, podjetjem Interstat d.o.o. in Inštitutom IRDO, ki kažejo na to, da slovenske organizacije razumejo, kaj pomeni družbeno odgovornost (2013, str. 53). Mulej razlaga družbeno odgovornost tudi kot drugačno vodenje, ki narekuje pošteno in zanesljivo ravnanje iz ekonomskih razlogov. Prav tako pa opozarja, da predstavlja etika soodvisnosti pomemben pogoj družbene odgovornosti (2012, str. 4).

Šarotar Žižek, povzeto po Rebernaku idr., navaja, da prinaša družbeno odgovorno delovanje organizacijam:

- boljšo podobo in ugled,
- večjo sposobnost pritegniti kapital, partnerje, kupce in ostale deležnike,
- boljše možnosti za vzpostavitev in vzdrževanje stikov z odločevalci, snovalci politik in drugimi deležniki,
- višjo produktivnost in kakovost,
- večjo prodajo in zvestobo potrošnikov,
- boljši nadzor in obvladovanje tveganj,
- večjo lojalnost kadrov in stalnost zaposlenih (2010, str. 24).

Po Muleju (2011) predstavlja družbeno odgovornost lastnost ljudi in organizacij, v katerih imajo oni odločilno besedo, in to taka lastnost, da čutijo, upoštevajo in praktično uveljavljajo etiko soodvisnosti. Zato skupaj z drugimi dosegajo zadostno in potrebno celovitost in poštenost brez zlorabe svojega vpliva pri svojem ukvarjanju z ljudmi in naravo okrog sebe. Po ISO 26000 so vsebine, na katere se nanaša družbeno odgovornost: (1) upravljanje organizacij, (2) človekove pravice, (3) prakse delovnih odnosov, (4) naravno okolje, (5) poštene poslovne prakse, (6) zadeve odjemalcev in (7) vključevanje v družbeno skupnost in njen razvoj. Družbeno odgovornost in poslovna odličnost skupaj vodita v poslovni uspeh in iz krize.

Družbeno odgovornost pomeni delati dobro preko meja zakonskih predpisov. Pomeni razvoj družbeno odgovornih ljudi z etiko soodvisnosti, 3T, več vrst solidarnosti, podpiranje inoviranja in družbeno koristnih dejavnosti oziroma celovite ustvarjalnosti (Mulej, Hrast, 2008). Potočan in Mulej ugotavljata, da je v večini organizacij etika tako ali drugače določena normativno. Takšno stanje pa ima lahko svoje prednosti (npr. prepoznavnost), lahko pa predstavlja tudi slabost, če je preveč normirana (2012, str. 324). Te nevarnosti pri NVO ni, saj niso zakonsko vezane na obliko in vsebino poročanja, kot so to gospodarske družbe. Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1, Uradni list RS, št. 65/09) namreč v 60. členu določa, da so gospodarske družbe in samostojni podjetniki enkrat letno zavezani sestaviti letno poročilo, katerega obseg in vsebina sta odvisna od njihove velikosti. V nadaljevanju 54. člen ZGD-1 določa, da mora letno poročilo biti sestavljeno najkasneje v treh mesecih po koncu poslovnega leta in biti na podlagi 11. in 579.a člena ZGD-1 javno objavljeno na spletni strani Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES).

Predstavitev Rdečega križa Slovenije (RKS) in Območnega združenja Rdečega križa Maribor (RKS - OZ Maribor)

Rdeči križ Slovenije (RKS) je samostojna, neodvisna, nevladna, humanitarna, nepridobitna in prostovoljna organizacija, ki deluje v skladu z Zakonom o društvih (ZDru-1-UPB2, Uradni list RS, št. 64/2011), Zakonom o

prostovoljstvu (Zprost, Uradni list RS, št. 10/2011), Zakonom o Rdečem križu Slovenije (ZRKS, Uradni list RS št. 7/1993), z Ženevskimi konvencijami iz leta 1949 in dopolnilnimi protokoli k Ženevskim konvencijam, s Statutom in z Resolucijami Gibanja, s pravnim redom Republike Slovenije, s strategijami delovanja na nacionalnem nivoju Republike Slovenije in v skladu s Statutom Rdečega križa Slovenije – Zveze združenj. Zakon o Rdečem križu Slovenije v 2. členu določa, da Rdeči križ Slovenije sestavljajo lokalne organizacije. Za ustanovitev, organizacijo in delovanje teh organizacij pa se uporabljajo predpisi o društvih. V nadaljevanju isti člen določa, da Rdeči križ Slovenije s statutom določi področje, naloge in način dela, pristojnosti svojih organov in služb ter svojo organiziranost. Petek (2009) navaja, da je RKS največja humanitarna organizacija na svetu; je po podatkih iz leta 2009 štela okrog 97 milijonov članov in prostovoljcev ter imela svoja 'predstavnstva' v 186 državah. V Republiki Sloveniji je RKS organiziran kot enotno, nacionalno društvo v 12 regijah, 56 območnih združenjih Rdečega križa in 899 Krajevnih organizacijah. Ima 179.586 članov in 29.764 aktivnih prostovoljcev. RKS pridobiva sredstva za financiranje dejavnosti in uresničevanje programov RKS od donacij fizičnih in pravnih oseb, prispevkov, proračunskih sredstev, lastne dejavnosti, iger na srečo, stalnih in občasnih akcij zbiranja sredstev, članarine, ipd. RKS izvaja programe s posebnimi pooblastili, ki jih je Republika Slovenija na podlagi določil Zakona o RKS ter Ženevskih konvencij in Statuta RKS podelila nacionalnemu društvu RKS. Med njimi so:

- aktivnosti poizvedovalne službe (poizvedovanje za izginulimi oziroma pogrešanimi osebami, posredovanje družinskih sporočil, vodenje evidenc, združevanje družin, sodelovanje pri evakuacijah v primeru izrednih razmer),
  - aktivnosti krvodajalstva (organizacija krvodajalskih akcij in srečanj, obveščanje javnosti, osveščanje in vzpodbujanje krvodajalstva, pri čemer je potrebno poudariti, da je krvodajalstvo v Sloveniji prostovoljno, brezplačno in anonimno),
  - aktivnosti izvajanja usposabljanja za prvo pomoč (organizacija in izvedba tečajev prve pomoči - PP za laike, voznike motornih vozil, delavce v podjetjih in ustanovah ter vse, ki ta znanja potrebujejo, usposabljanje pripadnikov enot Civilne zaščite, gasilcev, bolničarjev, reševalcev, ekip RK in pripadnikov slovenske vojske),
  - aktivnosti pomoči ob elementarnih in drugih nesrečah (organizacija in izvedba konvojev materialne pomoči v obliki prehrabnih artiklov, higienskih pripomočkov, oblačil, obutve in pohištva ter bele tehnike, organizacija nastanitvenih enot ob večjih naravnih in drugih nesrečah),
- in programi, ki jih RKS opravlja kot svoje temeljno poslanstvo:
- socialne aktivnosti (konkretna in neposredna materialna, finančna in sosedska pomoč v obliki prehrane, higienskih pripomočkov, obleke, obutve, šolskih potrebščin, pohištva, enkratne finančne pomoči, organizacija brezplačnih zdravstvenih letovanj otrok ter letovanj otrok iz socialno šibkih sredin, skrb za brezdomce, vodenje javnih kuhinj, itd),
  - vzgojno - zdravstvene aktivnosti (organizacija in izvedba nege na domu, telesnih aktivnosti, predavanj, kvizov, tekmovanj in okroglih miz na temo zdravega načina življenja in preventivnega preprečevanja najpogostejših bolezni sodobnega časa kot so kronična obolenja in razne zasvojenosti, merjenja krvnega sladkorja, holesterola in krvnega tlaka, brezplačno zdraviliško letovanje in okrevanje starostnikov iz socialno šibkih sredin),
  - aktivnosti dela z mladimi (organizacija in izvedba krožkov RKS, ki delujejo kot oblika prostočasnih dejavnosti v osnovnih šolah, organizacija in izvedba zdravstvenih letovanj otrok in letovanj otrok iz socialno ogroženih družin v Mladinskem zdravilišču in letovišču RKS Debeli rtič in v Mladinskem počitniškem domu Frankopan Punat OZ RK Maribor na otoku Krku v Republiki Hrvaški),
  - aktivnosti dela s starejšimi (organizacija brezplačnih letovanj starostnikov iz socialno šibkih sredin, prijateljski obiski na domu in ohranjanje stikov, srečanja starostnikov, podpora dela skupin za samopomoč in osebnostni razvoj, razvoj sosedske pomoči, razvoj kosil za starostnike, nega na domu, organizacija telesnih aktivnosti, itd),
  - aktivnosti širjenja znanj o mednarodnem humanitarnem pravu in RKS (organizacija in izvedba izobraževanj v obliki predavanj, seminarjev in delavnic za mlade člane, prostovoljce, mentorje v šolah, pedagogoe - vzgojitelje, zdravstvene delavce, pripadnike oboroženih sil in civilne zaščite in predstavnike medijev, sodelovanje na konferencah, skupščinah in simpozijih, vzpodbujanje in izvedba inovativnih načinov prispevanja prostovoljnih prispevkov preko preko storitve SMS, izdaja različnih publikacij, priročnikov, brošur, zloženk, plakatov in drugih vzgojno – informativnih gradiv RKS.

Rdeči križ Slovenije - Območno združenje Maribor (RKS - OZ Maribor) je prostovoljna, samostojna, nevladna, humanitarna, nepridobitna organizacija, ki deluje na območju Mestne občine Maribor in občin Duplek, Hoče-Slivnica, Kungota, Lovrenc na Pohorju, Miklavž na Dravskem polju, Pesnica, Rače-Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Starše ter Šentilj. RKS - OZ Maribor sestavljajo Krajevne organizacije Rdečega križa (KO RK) in četrtne organizacije Rdečega križa (ČO RK), ki delujejo na urbanem delu mesta Maribora kot metoda dela, osnova delovanja pa so Statut OZ RK Maribor, Statut RKS in Zakon o Rdečem križu Slovenije (<http://www.rkmbdruštvo.si/>).

RKS - OZ Maribor tvori sicer 72 Krajevnih organizacij Rdečega križa (v nadaljevanju: KORK) - v urbanem delu mesta Maribora so delujoče Četrtno organizacije Rdečega križa (v nadaljevanju: ČORK), ki izvajajo koordinacijo, usklajevanje in medsebojno pomoč med KORK četrtno skupnosti. Kot usklajevalna organizacija KORK z območja lokalne skupnosti lahko v okoljih delujejo tudi občinske organizacije RK (uspešno v Občini Šentilj in Miklavž na Dravskem polju). Vse KORK in ČORK delujejo v skladu s Statutom RKS - OZ Maribor, odločitvami Območnega odbora OZ Maribor in po lastnem programu dela.

KORK ali ČORK vodi krajevni ali četrtni odbor, praviloma pa so člani odbora: predsednik/ca, podpredsednik/ca, tajnik/ca, blagajničarka in takšno število članov, da se lahko pokrivajo vsa naselja, zaselki ali vasi na območju delovanja posameznega odbora (od 5 do 15 članov).

Strokovna služba RKS - OZ Maribor izvaja vse strokovne, organizacijske, tehnično administrativne in druge naloge za organe združenja in organe "Omladinskega odmarališta Punat d.o.o.", Skladišče humanitarne pomoči RKS - OZ Maribor, ki deluje tudi kot Logistični center RKS Maribor za območje 17 OZ RK koroške, zahodno štajerske, vzhodno štajerske in prekmurske regije ter pripravlja vsa gradiva za odločanje na organih združenja in sodeluje z vsemi strokovnimi in drugimi institucijami za uspešno izvajanje sprejetih letnih programskih nalog združenja, potreb lokalnih skupnosti in RKS.

Nekateri družbeno odgovorni elementi letnega poročila RKS - OZ Maribor za leto 2014

Socialne aktivnosti RKS - OZ Maribor

S stalnimi socialno-humanitarnimi aktivnostmi RKS - OZ Maribor zagotavlja večjo socialno varnost posameznikom, družinam ali skupinam ljudi. Upravičenci oziroma prosilci humanitarne pomoči so največkrat posamezniki brez zaposlitve, ki prejemajo denarno pomoč Centra za socialno delo (v nadaljevanju: CSD), še zaposleni, ki s svojo plačo ne zmorejo zadovoljiti osnovnih življenjskih potreb, upokojenci z zelo nizko pokojnino, brezdomci, tujci in še mnogi drugi, ki jim je prejeta humanitarna pomoč izredno velikega pomena. Pogoji za pridobitev prehranbenega paketa je veljavni dokument - odločba CSD ali potrdilo za enkratno pomoč, ki jih prav tako izdaja CSD, potrdilo KO RK in četrtnih organizacij ali potrdilo sekretarja RKS - OZ Maribor ter veljaven osebni dokument prejemnika pomoči.

Prosilci humanitarne pomoči so bili oskrbovani s prehranskimi paketi RKS iz nekaterih lokalnih skupnosti, s prehrano iz interventnih zalog EU, blagovnih rezerv RS in Sklada hrane EU, toaletnimi in čistilnimi sredstvi, oblačili, obutvijo, z rabljeno pohištveno opremo, belo tehniko, zavesami, preprogami in z različnimi dodatki, ki jih potrebujejo pri opremljanju bivalnih prostorov.

Glavne socialno - humanitarne aktivnosti, ki so jih zaposleni v Skladišču humanitarne pomoči izvedli v letu 2014, so bile:

- zbiranje, skladiščenje in razdeljevanje humanitarne pomoči,
- razdeljevanje intervencijskih zalog hrane za ogrožene osebe skupnosti EU, prehranske artikle iz Blagovnih rezerv Slovenije in Sklada hrane EU,
- posredovanje različnih delov pohištva, bele tehnike,
- vodenje evidenc o prejeti in izdani humanitarni pomoči,
- izvajanje akcij zbiranja denarnih sredstev za uspešno izvajanje socialnih programov in delitev enkratnih finančnih pomoči posameznikom,
- sodelovanje z ustanovami za skupno reševanje socialne problematike prebivalstva iz območja delovanja OZ Maribor,
- nudenje socialne pomoči večjim skupinam ljudi v primeru izgube zaposlitve,
- nudenje socialne pomoči ljudem v naravnih in drugih nesrečah (poplave, požari, ..),
- izvajanje prevozov humanitarne pomoči po KORK in ČORK s službenimi avtomobili.

V letu 2014 je humanitarno pomoč na območju RKS - OZ Maribor prejelo 35.217 prejemnikov in njihovih družinskih članov.

Aktivnosti krvodajalstva RKS - OZ Maribor

V RKS so tudi v letu 2014 na podlagi javnega pooblastila izpolnjevali zahtevane naloge, kot so motiviranje krvodajalcev, pridobivanje novih krvodajalcev, ohranjanje obstoječega jedra krvodajalcev, organizacija krvodajalskih akcij. V izvedbi plana za leto 2014 je sodelovalo štiriintrideset krajevnih organizacij Rdečega križa, sedemnajst srednjih šol, Policijska uprava Maribor, Mestna občina Maribor, Upravna enota Maribor, Univerza v Mariboru, ŠOUM, Humanitarni klub Unija, Slovenska vojska, NK Maribor, aktivni krvodajalcev v

podjetjih Žito-Intes/Kruh-pecivo, Henkel Slovenija, Nigrad, Mariborski vodovod, Slovenske železnice, Nova KBM in UKC Maribor. Realiziranih je bilo 42 terenskih akcij in 46 akcij v Centru za transfuzijsko medicino UKC Maribor, temu številu pa so se pridružili še posamezni krvodajalci na odvzemni dan vsak torek in četrtek.

Skupaj je bilo v UKC Maribor prijavljenih 15.377 krvodajalcev (z OZ RK Lenart, Slovenska Bistrica, Radlje ob Dravi, Gornja Radgona, Murska Sobota, Velenje in drugimi). V organiziranih krvodajalskih akcijah mariborskih srednješolcev in študentov, je bilo skupno število vseh prijavljenih mladih, 1.575 oseb. Z dodatnim klicanjem krvodajalcev so bile napotene na odvzem krvi 134 osebe, z vsaj še dva do trikrat tolikim številom pa je bil opravljen telefonski razgovor.

Na področju promocije krvodajalstva so bile izvedene številne aktivnosti. S Plakati so bila opremljena številna oglasna mesta v podjetjih, ustanovah in zavodih, teksti o krvodajalstvu so bili objavljeni v glasilih lokalnih skupnosti, časopisu Večer in nekaterih drugih medijih, organizirana so bila predavanja o krvodajalstvu za mlade, ki so jih po dogovoru z RKS - OZ Maribor izvajali študenti medicinske fakultete Maribor - projekt Epruvetka. Predavanja so potekala na Drugi gimnaziji, Srednji kemijski šoli in gimnaziji Ruše, Prometni šoli, Srednji zdravstveni in kozmetični šoli, Srednji ekonomski šoli, Srednji trgovski šoli, SERŠ-u in Prvi gimnaziji Maribor. Na posameznih mariborskih fakultetah so bile organizirane promocije krvodajalstva, ob Dnevu slovenskega krvodajalstva, 4. junija in Svetovnem dnevu krvodajalcev, 14. junija, je bilo krvodajalstvo medijsko izpostavljeno, v Europarku je bila na Dan slovenskih krvodajalcev organizirana informacijska stojnica, na kateri so študentje medicine iz že prej navedenega projekta, v dogovoru z RKS - OZ Maribor, seznanjali mimoidoče o pomenu darovanja krvi. V sodelovanju z Epruvetko je bila tovrstna celodnevna promocija v Europarku izvedena še v mesecu decembru. S pomočjo vseslovenske akcije Daruj energijo za življenje, katere podpornik je družba Petrol, se je v bazo krvodajalcev dodatno vpisalo nekaj novih krvodajalcev. Podpisana je bila pogodba za nabavo avtobusa za odvzem krvi na terenu.

Vzgojno-zdravstvene aktivnosti RKS - OZ Maribor

Na področju darovanja organov in tkiv je bilo v letu 2014 na prijavnem mestu vpisanih 7 novih darovalcev Vsebina je bila medijsko predstavljena, občanom so bili posredovani potrebni napotki za pravilno razumevanje in opredelitev za darovanje, ki je med najvišjimi oblikami etične zavesti posameznika in solidarnosti s človekom. Ker je bilo do konca meseca junija 2014 iz zdravstvenih domov prejetih manj kot polovica zdravstvenih prijav otrok, kot bi jih po pogodbi z ZZZS lahko prejeli, so bile zaradi racionalizacije stroškov izvedene le štiri izmene. Na območju ZZZS OE Maribor (skupaj z izpostavami Lenart, Ptuj, Ormož, Slovenska Bistrica) je bilo realiziranih le 665 predlogov zdravstvenih letovanj (od možnih 1.444). Enako slaba je bila realizacija na območju Koroške regije, kjer je bilo na zdravstveno letovanje iz RKS - OZ Mežiške doline, Dravograd in Radlje ob Dravi skupaj napotenih le 75 otrok (od možnih 195). V letu 2014 je v okviru 59. zdravstvenega in socialnega letovanja otrok v MPD Frankopan v Punatu na otoku Krku letovalo skupaj 1.376 otrok, od tega je bilo 936 otrok na zdravstvenih letovanjih, 282 otrok na socialnem letovanju in 158 otrok na samoplačniškem letovanju. Iz območja delovanja RKS - OZ Maribor so bili napoteni otroci iz socialno ogroženih družin na letovanje v Mladinsko letovišče in zdravilišče RKS Debeli rtič pri Ankaranu s pomočjo finančnih sredstev FIHO 2014 (24 otrok) ter donatorskih sredstev podjetja Tuš v okviru akcije »Pričarajmo nasmeh« (20 otrok). Mestna občina Maribor je v letu 2014 za socialno in zdravstveno letovanje otrok v MPD Frankopan v Punatu subvencionirala 53.496,00 evrov za skupno 314 otrok. Druge lokalne skupnosti so sofinancirale letovanje 144 otrokom v skupnem znesku 22.071,52 evrov. Pri financiranju letovanja otrok je v letu 2014 sodelovalo 17 KO RK/ ČO RK, katerih sredstva so bila namenjena letovanju otrok iz njihovega področja delovanja, ali pa so splošno donirale sredstva za letovanje otrok – sofinancirali so letovanje 55 otrokom v skupnem znesku 6.721,20 evrov.

Aktivnosti izvajanja usposabljanja za prvo pomoč RKS - OZ Maribor

RKS je po zakonu pooblaščen za izvajanje tečajev in izpitov iz prve pomoči. Vsak, ki želi opravljati vozniški izpit, mora najprej opraviti izpit iz znanja prve pomoči. Predavatelji so zdravniki in višje medicinske sestre z licenco RKS za predavatelja prve pomoči. Svoje znanje obnovljajo vsaka 3 leta, seminarje za obnovev licence organizira Strokovni svet za prvo pomoč RKS. V letu 2014 je bilo izdanih 1768 potrdil o opravljenem izpitu iz prve pomoči za voznike motornih vozil, 97 dvojnikov potrdil iz prve pomoči. Prav tako je bilo izvedenih 25 usposabljanj iz prve pomoči po 8 urnem programu za zaposlene v gospodarskih in negospodarskih družbah, ki se jih je udeležilo 447 kandidatov iz različnih organizacij. Decembra se je 70 urnega tečaja za bolničarje udeležilo 15 kandidatov. Izvedeno je bilo 20. regijsko preverjanje usposobljenosti ekip prve pomoči CZ in RK. Izvedeno je bilo tudi preverjanje usposobljenosti ekip prve pomoči osnovnih šol.

Aktivnosti pomoči ob elementarnih in drugih nesrečah RKS - OZ Maribor

RKS ima tudi javno pooblastilo za delovanje ob naravnih in drugih nesrečah, kamor spada predvsem:

- načrtovanje ukrepov ob naravnih nesrečah, ki se izvajajo na nivoju vodstva združenja, v Skladišču humanitarne pomoči in v posameznih KORK oz ČORK, kjer so nastali naravni ali drugi dogodki,
- usposabljanje nosilcev prostovoljnega delovanja RK za izvajanje pomoči po KORK oz ČORK in odpravljanje posledic nesreč,
- hitra izvedba pomoči pri zagotavljanju materialnih pogojev za odpravo posledic naravnih pojavov (toče, vetra, dežja, plazov, požarov, poplav,...), posredovanje podatkov o posledicah naravnih nesreč, obveščanje prebivalstva o izvajanju potrebnih ukrepov za zmanjšanje nevarnosti posledic izrednih dogodkov, organiziranje zbiranja potrebnih materialnih in finančnih sredstev za pomoč posameznikom, družinam ali še širše.

Ob poplavah v Srbiji, BIH in Hrvaški so posamezniki in podjetja pokazali veliko solidarnost in pripravljenost pomagati poplavlencem. V RKS - OZ Maribor je organiziranih 24 transportov pomoči v skupni teži 161.233 kg in v vrednosti preko 134.000,00 evrov. Z dobrodelnim koncertom "Stopimo skupaj Maribor 2014" v SNG Maribor je bilo junija zbranih preko 94.000,00 evrov, namenjenih za opremo v petih OŠ na prizadetih področjih.

Zaključek

V Sloveniji ne poznamo pravnih temeljev družbeno odgovornega poročanja, kljub temu pa se čedalje več organizacij, tako zasebnih, javnih in nevladnih odloča za javno razkritje družbene odgovornosti. Trajnostna poročila organizacij nikakor nimajo samo namena trženja lastne podobe, pač pa prinašajo organizacijam družbeno odgovorne koristi, kot so: jasna in pozitivna javna podoba, zadovoljni zaposleni, animiranost financerjev, izogib socialnim rizikom, itd. Družbeno odgovorno poročanje predstavlja interakcijo med notranjimi in zunanjimi deležniki, kar je v primeru RKS še toliko pomembnejše, saj gre pri delovanju tega humanitarnega združenja za sodelovanje s skupnostjo in za skupnost. Za nadaljnjo rast tega združenja je potrebno zavedanje o prednostih družbeno odgovornega ravnanja in njegovega poročanja, ki ga standard ISO 26.000 razširja tudi na nevladni sektor. Dejavnosti RKS so tesno povezane s pojmom družbene odgovornosti. Skrb za ljudi, izobraževanje zaposlenih, promocija dobrih praks, sodelovanje z ostalimi deležniki, izvajanje donacijskih in sponzorskih akcij, itd., so del družbeno odgovornega mozaika, ki ga RKS udejanja in sporoča navzven v svojih letnih poročilih.

Literatura

- Ambrožič Borut (2010). Družbeno odgovorno podjetništvo kot rešitev iz krize. Podjetje in delo. GV založba. Ljubljana. Dostopno 17. februarja 2015 na: <http://www.gvzalozba.si/si/revije/podjetje-in-delo/arhiv-1/3756,433/>
- Ambrožič Borut, Petkovič Dejan (2010). Uveljavitev modela družbene odgovornosti v računovodstvu in njegove pojavne oblike. Poslovodno računovodstvo. Letn. 3, št. 1, str. 43-60.
- Ambrožič Borut. Prepis poslanskega vprašanja na temo priprave pripravo nacionalne strategije za družbeno odgovornost. Dostopno 16. februarja 2015 na: <http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/poslanskaVprasanjaInPobudelIzbrano>
- Brankovič Jure (2010). Odnosi z javnostmi - Priročnik za nevladne organizacije. Mladinski svet Slovenije. Ljubljana. 63. str. Dostopno 17 februarja 2015 na: http://www.mss.si/datoteke/dokumenti/pr_prirocnik_avg10_web.pdf
- Das Daizy, Das Niladri (2014). Sustainability reporting framework: Comparative analysis of global reporting initiatives and Dow Jones sustainability index. International Journal of Science, Environment and Technology, Vol. 3, No. 1, pp. 55 – 66.
- Gorenak Štefka (2012). Pomen upravljanja odnosov s kupci. 4. mednarodna znanstvena konferenca Znanje in poslovni izzivi globalizacije 2012. FKPV. Celje. 144. str. Dostopno 17 februarja 2015 na: <http://www.fkpv.si/uploads/Zbornik%20povzetkov%202012.pdf>
- Hazabent Petra, Kopač Andreja, Jurc Jernej (2011). Elaboratu o delovanju, organiziranju in financiranju kulturne in umetnostne produkcije NVO v 2007-2009. Dostopno 16 februarja 2015 na: https://www.stat.si/doc/sosvet/Sosvet_24/Sos24_s2119-2014.pdf
- Kocbek Marijan, Bohinc Rado, Bratina Borut, idr. (2014). Veliki komentar Zakona o gospodarskih družbah - 2. izdaja, upoštevane spremembe do novele ZGD-1H. GV založba. Ljubljana. 2774 str.
- Kovačič Alojz (2009). Vloga Rdečega križa v primeru večjih nesreč in naravnih katastrof. Mednarodna konferenca ob svetovnem dnevu zdravja z naslovom "Oskrba rizičnih skupin prebivalstva ob večjih nesrečah in naravnih katastrofah". Fakulteta za zdravstvene vede. Maribor.
- Kovačič Alojz (2015). Poročilo o delu RKS - OZ Maribor za leto 2014.

Knez-Riedl Jožica (2013). Kako pristopiti k trajnosti na področju visokega šolstva – Potreba po trajnostni ekonomiji. 8. mednarodna konferenca: Družbena odgovornost in izzivi časa 2013 »Izobraževanje in komuniciranje za več družbene odgovornosti« - Zbornik povzetkov prispevkov. Inštitut IRDO. Maribor. 140. str. Leskošek Vesna, Hrženjak Majda (2002). Spremenjene vloge nevladnih organizacij. Mirovni inštitut. Ljubljana. 55. str. Dostopno 16. februarja 2015 na: http://www2.mirovni-institut.si/slo_html/publikacije/pdf/MI_spremenjena_vloga_nevlad_org.pdf

Mulej Matjaž (2012). Temelji družbeno odgovornega ravnanja pri uveljavljanju univerzalne odličnosti in mojstrstva. 24. forum odličnosti in mojstrstva Otočec. Zbornik. Fakulteta za organizacijske študije. Novo mesto. Dostopno 17. februarja 2015 na: http://www.fos.unm.si/media/pdf/forum/mulej_zbornik_FORUM_12_web__2_.pdf

Mulej Matjaž (2012). Družbena odgovornost in etika soodvisnosti. Pogled. Gospodarska zbornica Dolenjske in Bele krajine. Novo mesto. Dostopno 17. februarja 2015 na: http://www.gzdbk.si/media/pdf/pdf/USPEH_16.pdf

Mulej Matjaž, Hrast Anita (2008). Revščina z vidika družbene odgovornosti. PP predstavitev. Posvet Revščina in človekove pravice. Ljubljana.

Muleju Matjaž (2011). Neposredna povezanost družbene odgovornosti in poslovne odličnosti. E-Novice Slovenske fundacije za poslovno odličnost. Letnik II, številka 6. Dostopno 16. februarja 2015 na: http://www.szko.si/uploads/sfpo/E-novice_2011_6_maj.pdf

Novak Lidija (2013). Raziskave o razumevanju družbene odgovornosti v slovenskih organizacijah. 8. mednarodna konferenca: Družbena odgovornost in izzivi časa 2013 »Izobraževanje in komuniciranje za več družbene odgovornosti« - Zbornik povzetkov prispevkov. Inštitut IRDO. Maribor. 140. str.

Petek Neva (2009). Rdeči križ Slovenije, predstavitev. Dostopno 16. februarja 2015 na: <http://zlataleta.com/rdeci-kriz-slovenije-predstavitev/>

Potočan Vojko, Mulej, Matjaž (2012). Dileme poslovne etike v Sloveniji. Javna etika in integriteta:odgovornost za skupne vrednote. Komisija za preprečevanje korupcije. Ljubljana. Str. 321-330.

Rakar Tatjana, Deželan Tomaž, Vrbica Š. Senka, Kolarič Zinka, Črnak Meglič Andreja, Nagode Mateja (2011). Šarotar Žižek Simona, Mulej Matjaž (2010). Družbena odgovornost na temelju zadostne in potrebne celovitosti posameznikov ter njihovega blagostanja – Možen odgovor na finančno, gospodarsko in družbeno krizo iz leta 2008. NG, št. 3–4. str. 19-3 www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-9Q7WN3ZK/...8642.../PDF2. Dostopno 16. februarja 2015 na:

Civilna družba v Sloveniji. Uradni list Republike Slovenije. Ljubljana. 223. str. Dostopno 16. februarja 2015 na: http://www.dezelan.si/wp-content/uploads/2012/03/Civilna_druzba_v_Sloveniji_SLO.pdf

CNVOS. Predlog Zakona o nevladnih organizacijah v javnem interesu. Dostopno 15 februarja 2015 na: www.cnvos.si/.../Zakon%20o%20NVO%20v%20javnem%20interesu_klj...

Commission of the European Communities (2001). Green Paper on Promoting a European Framework for Corporate Social Responsibility. COM. Brussels. 366 final.

IRDO. Definicija družbene odgovornosti po standardu ISO26000. Dostopno 17 februarja 2015 na: http://www.irdo.si/druzbeno_odgovornost.html

PIP. Elaborat za pripravo Lokalnega programa kulture v Mestni občini Maribor 2012 -2017 na področju nevladnih organizacij. Dostopno 17 februarja 2015 na: <http://www.maribor.si/dokument.aspx?id=22147>

RKS - OZ Maribor. Dostopno 17 februarja 2015 na: <http://www.rkmb-drustvo.si/program/4/osnovni-podatki.html>

MDOS. Nacionalne strategije o družbeni odgovornosti država ne namerava pripraviti. Dostopno 17. februarja. 2015 na: <http://mdos.si/si/page/news/view/47>

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, MDDSZ (2015). Sodelovanje z nevladnimi organizacijami. Dostopno 15. februarja. 2015 na: http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/programi_socialnega_varstva/sociala_nvo/

Vključen.si (2014). Strategija razvoja NVO s področja socialnega vključevanja. Dostopno 15. februarja 2015 na: http://www.vkljucen.si/images/vkljucen/brosure-strategija-2014/strategija_celotna.pdf

Vključen.si (2014). Pomen sodelovanja nevladnih organizacij in javne uprave – primeri dobrih praks. Dostopno 15. februarja 2015 na: http://www.vkljucen.si/images/vkljucen/brosure-strategija-2014/new-NET_Primeri%20dobrih%20praks-ZIVA_brosura_notranjost_2014-5-27.pdf

Sodba I U 669/2011. Dostopno 16. februarja 2015 na: http://www.sodisce.si/znanje/sodna_praksa/search.php?q=odlo%C4%8Dbe%20&database%5BSOVS%5D=SOVS&database%5BUPRS%5D=UPRS&_submit=i%C5%A1%C4%8Di&order=changeDate&direction=desc&page=2&id=2012032113068825

Zakon o Rdečem križu Slovenije (ZRKS, Uradni list RS št. 7/1993)

Zakon o društvih (ZDru-1-UPB2, Uradni list RS, št. 64/2011)

Zakon o ustanovah (ZU, Uradni list RS, št. 70/2005 do 91/2005)

Zakon o zavodih (ZZ, Uradni list RS, št. 12/1991, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/2006 – ZJZP)

Zakon o prostovoljstvu (Zprost, Uradni list RS, št. 10/2011)

Zakonom o gospodarskih javnih službah (ZGJS, Uradni list RS, št. 32/1993)

Zakon o dohodnini (ZDoh-2, Uradni list RS, št. 117/2006)

Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2, Uradni list RS, št. 117/2006 do 50/2014)

Zakon o davkih občanov (ZDO, Uradni list SRS, št. 36/1988, 8/1989, Uradni list RS, št. 48/1990, 8/1991, 14/1992 – ZOMZO, 7/1993, 18/1996 – ZDavP, 91/1998 – ZDavP-C, 1/1999 – ZNIDC, 117/2006 – ZDVP, 117/2006 – ZDDD, 24/2008 – ZDDKIS in 101/2013 – ZDavNepr)

Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1, Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US in 82/13)